

Gabinet Ubiorów

Prezentowane w Gabinetecie ubiory i akcesoria to służąca wygodzie odzież codzienna oraz wytworne stroje, które miały świadczyć o pozycji swoich właścicieli. W Warszawie popyt na reprezentacyjne szaty pojawił się na przełomie trzynastego i czternastego wieku wraz z osiedleniem się tu książąt mazowieckich z dynastii Piastów, ich urzędników i dworzan.

Tę potrzebę umocniło ustanowienie Warszawy po 1526 roku siedzibą Sejmu Rzeczypospolitej i królewskiego dworu. O stroje dbali także bogacący się kupcy i rzemieślnicy. Do osiemnastego wieku luksusową odzież sprowadzano z zagranicy, później renomę zdobyły wyroby miejscowych warsztatów. Sławą cieszyły się tutejsze czepce, obuwie i pasy kontuszowe. W XIX wieku wraz z rozwojem przemysłu i upowszechnieniem się nowych form handlu uznanie klientów zyskały domy mody i magazyny z konfekcją. Bardzo cenione były firmy Dom Mody Bogusław Herse (1858 – 1936) i Dom Towarowy Braci Jabłkowskich (1884 – 1951). W czasach Polski Ludowej (1944 – 1989) w Warszawie powstawały kolekcje Mody Polskiej (1958 – 1998), wyznaczającej trendy w państwowym przemyśle odzieżowym. Od lat siedemdziesiątych dwudziestego wieku młode warszawianki robiły zakupy w butikach firmowanych nazwiskiem Grażyny Hase (urodzonej w 1939) i w Hofflandzie – obleganym stoisku z odzieżą zaprojektowaną przez Barbarę Hoff, mieszczącym się w popularnym domu towarowym Junior.

Zbiór ubiorów i akcesoriów Muzeum Warszawy zawiera pamiątki pochodzące z okresu od początku szesnastego do końca dwudziestego wieku. To obiekty unikatowe, jak fragmenty szat książąt mazowieckich, oraz liczne wyroby pracowni i warsztatów związanych z branżą

odzieżową. Na uwagę zasługują uniform dorożkarza czy pamiątki po powstańcach warszawskich z 1944 roku i opozycjonistach z lat osiemdziesiątych dwudziestego wieku. Tworzenie kolekcji zabytkowych ubiorów utrudnia fakt, że niszczyły się one w trakcie noszenia i rzadko traktowano je jak przedmioty warte zachowania dla potomności. Zbiór jest tym cenniejszy, że dokumentuje dzieje miasta dotkliwie doświadczonego kataklizmem II wojny światowej (1939 – 1945). W Gabinecie znalazła się jedynie niewielka część muzealnych pamiątek po garderobie warszawiaków. Ze względów konserwatorskich niektóre tkaniny muszą być czasowo wycofywane z ekspozycji. Zastępują je inne, co pozwala na szerszą prezentację kolekcji.

Fragment szaty książąt mazowieckich, wizytowa damska bluzka z Domu Mody Bogusław Herse i męskie trzewiki z działającej do dzisiaj pracowni szewskiej Jan Kielman to zabytki świadczące o elegancji mieszkańców Warszawy, ilustracja zjawiska w literaturze i wspomnieniach określanego jako „warszawski szyk”.

Agnieszka Dąbrowska
kuratorka